

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 000364716 2025 14850 003 004 000
001
Датум: 11.02.2025. године
Немањина 22-26
Београд

06.03.2025

Организација	Број	Прилог
06	353/	67-2025

Ниш, 07.3.25.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗАВОД
ЗА УРБАНИЗАМ НИШ

Пријемљено: 10.03.2025

Сектор	Број	Прилог
	685/3	

ГРАД НИШ
Градска управа за планирање и изградњу
Генерала Транијеа 10
18000 Ниш

Предмет: Одговор на захтев бр. 353-67/25-06 од 17.01.2025. године за издавање услова и података који су од значаја за израду Генералног урбанистичког плана Ниша 2025-2040

Поводом вашег захтева бр. 353-67/25-06, од 17.01.2025. године, запримљен код овог надлежног органа 06.02.2025. године, обавештавамо вас да је ово Министарство размотрило ваш захтев за издавање услова и података који су од значаја за израду Генералног урбанистичког плана Ниша 2025-2040, који се односи на севесо постројења, односно комплексе, а у надлежности су овог Министарства.

Сходно томе, овим путем вас информишемо да, на основу Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр.135/04, 36/09, 72/09-други закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18 др. закон, 95/18 др. закон и 94/24 др. закон), Министарство, на основу докумената Извештај о безбедности и Обавештење, води регистар постројења и утврђује и води евиденцију о оператерима и севесо постројењима/комплексима са повећаном вероватноћом настанка хемијског удеса или са повећаним последицама тог удеса, због њихове локације, близине сличних постројења или због врсте ускладиштених опасних материја („домино ефекат”). Такође, на основу ових докумената, Министарство води и Регистар постројења и утврђује севесо оператере и постројења/комплексе, чије активности могу изазвати хемијски удес са прекограничним последицама.

На основу доступних података, које су овом органу до сада доставили оператери севесо постројења/комплекса, утврђено је да се на територији града Ниша налазе следећа севесо постројења/комплекси и то:

- севесо постројења/комплекси, са обавезом израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („виши ред”):
 1. СКЛАДИШТЕ НД И ПОГОН ТНГ „НИШ”, ул. Булевар 12. фебруара 157, НИШ, оператера „НИС” а.д. Нови Сад, координате: 43°20'44.68"N 21°51'56.25"E;
 2. СКЛАДИШТЕ ТНГ, ул. Димитрија Туцовића 190, НИШ, оператера „С.А.Б. Траде“ д.о.о. Ниш, координате: 43°19'00.62"N 21°50'48.42"E;
- севесо постројење/комплекс, са обавезом израде Политике превенције удеса („нижи ред”):

1. ТОПЛАНА „КРИВИ ВИР”, ул. Благоја Паровића 3, НИШ, оператора ЈКП „Градска топлана” Ниш, координате: 43°19'32.39"N 21°54'48.00"E.

За севесо комплексе „вишег реда” оператори су у обавези да израде документа Извештај о безбедности и План заштите од удеса. Такође, напомињемо да у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 41/10), полазни основ за идентификацију повредивих објеката је удаљеност од минимум 1000 метара од граница севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне – зоне опасности, одређује на основу резултата моделирања ефеката удеса.

За горе поменути севесо комплекс „вишег реда”, СКЛАДИШТЕ НАФТНИХ ДЕРИВАТА И ПОГОН ТНГ „НИШ”, оператор је извршио моделирања ефеката хемијских удеса, у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, чији се резултати могу сматрати прихватљивим. Упоређујући извршена моделирања ефеката хемијских удеса, надлежни орган као најгори могући сценарио на односном комплексу разматра експлозију пара течности у стању кључања (тзв. BLEVE - Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion), на сферном складишном резервоару за ТНГ капацитета 1.000 m³, при чему су повредиве зоне следеће зоне топлотне радијације:

- (37,5 kW/m²) потенцијално смртоносни ефекти хемијског удеса у року од 10 секунди (у око 50% случајева) – на раздаљини до 426 метара од места удеса;
- (25 kW/m²) потенцијално смртоносни ефекти хемијског удеса у року од 10 секунди (у око 1% случајева) – на раздаљини од 544 метра од места удеса;
- (12,5 kW/m²) опекотине I степена у року од 10 секунди – на раздаљини од 791 метар од места удеса.

За севесо комплекс „вишег реда”, СКЛАДИШТЕ ТНГ У НИШУ, оператор је извршио моделирања ефеката хемијских удеса, у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, чији се резултати могу сматрати прихватљивим. Упоређујући извршена моделирања ефеката хемијских удеса, надлежни орган као најгори могући сценарио на односном комплексу разматра експлозију пара течности у стању кључања (тзв. BLEVE - Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion), на ауто цистерни за ТНГ капацитета 34 m³, приликом активности утакања/истакања у подземне резервоаре за ТНГ, при чему као повредиве зоне разматра следеће зоне топлотне радијације:

- (37,5 kW/m²) потенцијално смртоносни ефекти хемијског удеса у року од 10 секунди (у око 50% случајева) – на раздаљини до 162 метра од места удеса;
- (25 kW/m²) потенцијално смртоносни ефекти хемијског удеса у року од 10 секунди (у око 1% случајева) – на раздаљини од 237 метара од места удеса;
- (12,5 kW/m²) опекотине I степена у року од 10 секунди – на раздаљини од 275 метра од места удеса.

За севесо комплексе „нижег реда” постоји законска обавеза израде документа Политика превенције удеса, чија је садржина прописана Правилником о садржини Политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Сл. гласник РС”, бр. 41/2010). Како Политика превенције удеса, за комплексе „нижег реда”, не подлеже обавези давања сагласности, иста се не налази у поседу овог надлежног органа, већ код наведеног оператора, а контрола испуњавања обавеза оператора ових комплекса, које су прописане законом, је у надлежности инспекције за заштиту животне средине.

Сходно претходно наведеном, а према чл. 34 став 1 тачка 2б) Закона о заштити животне средине, надлежни орган даје следеће услове, ради утврђивања подручја у којима ће се дугорочно сачувати одговарајуће удаљености између објеката у којима је присутна

или може бити присутна једна или више опасних материја у количинама које су веће од прописаних и стамбених подручја, јавних простора, као и подручја од посебног значаја, ради заштите живота и здравља људи и животне средине:

1. Потребно је у Генералном урбанистичком плану Ниша јасно назначити севесо комплексе и дате зоне опасности.
2. Потребно је забранити изградњу нових: објеката јавне намене, објеката становања и туристичких објеката на простору од 426 метара од означене локације најгорег могућег сценарија на комплексу СКЛАДИШТЕ НАФТНИХ ДЕРИВАТА И ПОГОН ТНГ „НИШ“, оператора „НИС“ а.д. Нови Сад;
3. Потребно је приликом израде просторних планова и/или разматрања изградње нових објеката у близини комплекса СКЛАДИШТЕ НАФТНИХ ДЕРИВАТА И ПОГОН ТНГ „НИШ“, оператора „НИС“ а.д. Нови Сад, под повредивом зоном са аспекта хемијског удеса, разматрати зону од 791 метра од означене локације могућег сценарија хемијског удеса са опасном материјом ТНГ;
4. Потребно је забранити изградњу нових: објеката јавне намене, објеката становања и туристичких објеката на простору од 162 метра од означене локације најгорег могућег сценарија комплекса СКЛАДИШТЕ ТНГ У НИШУ, оператора „С.А.Б. Траде“ д.о.о. Ниш;
5. Потребно је приликом израде просторних планова и/или разматрања изградње нових објеката у близини комплекса СКЛАДИШТЕ ТНГ У НИШУ, оператора „С.А.Б. Траде“ д.о.о. Ниш, под повредивом зоном са аспекта хемијског удеса, разматрати зону од 275 метра од означене локације могућег сценарија хемијског удеса са опасном материјом ТНГ;
6. Потребно је приликом израде просторних планова и/или разматрања изградње нових објеката у близини комплекса ТОПЛАНА „КРИВИ ВИР“, НИШ, оператора ЈКП „Градска топлана“ НИШ, као полазни основ за идентификацију повредивих објеката са аспекта хемијског удеса, разматрати зону од 1000 метара од границе комплекса;
7. Потребно је, сходно моделираним ефектима хемијских удеса, приликом разматрања изградње нових индустријских објеката у обухвату повредиве зоне, приликом издавања локацијских и грађевинских дозвола, обавезно упознати потенцијалне инвеститоре са опасностима од хемијског удеса на односним локацијама.

Напомињемо да се у случају изградње нових севесо постројења/комплекса, а у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 41/10), као полазни основ за идентификацију повредивих објеката разматра удаљеност од минимум 1000m од граница севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне – зоне опасности, одређује на основу резултата моделирања ефеката удеса. Такође, напомињемо да се идентификација севесо постројења/комплекса врши на основу Правилника о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператор севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС”, број 41/10, 51/15 и 50/18). Поред тога, наглашавамо да су обавезе оператора и надлежних органа прописане у поглављу 3.2 Заштита од хемијског удеса, Закона о заштити животне средине, те да сходно наведеном, обавезе оператора према надлежним органима у области заштите од хемијског удеса, а у случају изградње новог севесо постројења/комплекса, почињу у року од најмање 3 (три) месеца пре почетка рада постројења/комплекса. Поред тога, у случају изградње постројења/комплекса вишег реда, уколико оператор не испуни услове из чл. 60ђ, тј. 60г и 60д Закона о заштити животне средине, сходно чл. 60е истог закона, Министар решењем забрањује рад, тј. пуштање у рад односног постројења/комплекса.

Због претходно наведеног је потребно пажљиво планирати лоцирање и изградњу, како нових севесо постројења/комплекса или модификације постојећих и њихових максималних могућих капацитета севесо опасних материја, тако и нових грађевинских објеката, укључујући саобраћајне правце, места за јавну намену и насеља у близини комплекса, где локација комплекса или грађевински објекти могу бити извор или повећати ризик или последице великог удеса, како би се избегли непотребни трошкови или лоше инвестиције, али и обезбедило адекватно управљање безбедношћу од хемијског удеса. У интересу је и грађана и оператера и локалних самоуправа на чијој територији се гради, да и инвеститори и сви надлежни органи који су укључени у процес планирања коришћења земљишта, при доношењу одлука узму у обзир циљеве превенције великих удеса и ограничавања последица тих удеса по здравље људи и животну средину.

За додатне информације, као и даљу сарадњу можете се обратити овом органу, на адресу: Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином, Одсек за заштиту од великог хемијског удеса, Омладинских бригада 1, 11070 Нови Београд.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Александар Дујановић

по решењу о овлашћењу бр.

001747986-2024 14850 008 005 000 001

од 24.05.2024. године

Доставити:

-Наслову

-Архиви